

200. Et dicitur notanter, quorundam Sacramentorum. Nam tempore Interdicti localis, sive illud sit generale, five particolare, non prohibetur administratio, & receptio omnium Sacramentorum, sed aliquorum duntaxat; videlicet Sacramenti Extremæ Unctionis, Ordinis, Eucharistie extra articulum mortis, ac etiam Beneficiorum nuptialis; quamvis juxta fatus probabilem sententiam Matrimonium sine Beneficione nuptialis licet posse contrarie.

201. Scendum prouide, quod Sacramentum Baptismi, & Confirmationis licite possit conferri, & recipi ab interdictis, aetiam in loco interdicto, ut habetur cap. Responsio de sententia excommunicati, & cap. Quoniam. & cap. Alma Mater ead. in 6. Siquidem Baptismus vel Sacramentum funime necessarium ad salutem: Confirmatio autem est quam complementum Baptismi, cum debet ad confirmandam & fortiter profundendam Fidem Christianam in Baptismo suscepimus. Et ob hoc cit. cap. Quoniam ead. in 6. habetur, quod tempore Interdicti Christia in Cenaclo Domini confitit queat: quia verus Christus non debet esse usui: & concessio principali conferit concessionem accessiorum, nempe confessio Christiatis pro administratione dictorum Sacramentorum requiri.

202. Similiter Sacramentum Poenitentiae potest tempore Interdicti, non solum mortentibus, sed etiam sanis (dummodo non fuerint excommunicati, nec sin in causa culpabili, ob quam latum est interdictum) licite administrari, cit. cap. Alma Mater de sententiâ excommunicati, in 6. eo quod & istud Sacramentum sit valde necessarium proper proutiat, quam habent homines ad peccandum. Sacramentum vero Eucharistie non nisi in mortis periculo (ut probabili mortis) ministrari potest, arg. cap. quod in re de Panis, & remissi.

203. Secundus effectus Interdicti, qui est prohibitus Divinorum Officiorum, hoc involvit, quod tempore Interdicti intelligatur esse prohibita celebratio, & auditio Divinorum Officiorum. Porro nomine Divinorum Officiorum comprehenditur non solum SS. Messe Sacrificium, sed & (f) omnis publica solemnis Oratio, qua ab Ecclesia instituta est, quod a Clericis ad Dei laudem exercitatur: cuiusmodi sunt solemnes Benedictiones Aqua Benedictæ, Cinerum, Palmarum, & Candearium, quia nomine, & auctoritate Ecclesie a Sacerdotibus sunt: Ita Hora Canonica, si publice leguntur:

quod ultimum idcirco additur, quia privatum tenetur clerici, ad Horarum Canonistarum recitationem obligati, eas recitare non obstante Interdicto locali, vel personali.

204. Nihilominus haec tam ampla Divinorum Officiorum prohibito postmodum limitata fuit in cit. cap. Alma Mater. Ubi dicitur, quod quando Civitas, vel locus alius Interdicto subiacet, singulis diebus in Ecclesiis & Monasteriis Missæ celebrentur, & alia dicantur Divina Officia sicut prius, submisla tamen voce, januis clausis, excommunicatis & interdictis (intellige, nisi habeant speciale privilegium, ne decederint causa Interdicti) exclusi, & campanis non pulsantur. In Festivitatibus vero Natalis Domini, Pasche, ac Pentecostes, & Assumptionis Virginis Gloriose, campanæ pulsantur, & januis aperitis alta voce Divina Officia solemniter celebrentur, excommunicatis tamen prorsus exclusi, sed interdictis admitti.

205. Tertius effectus Interdicti, est privatio sepulture Ecclesiastica. Et hic effectus intelligendus est, ut in Loco sacro interdicto nullus possit sepeliri, nisi habeat privilegium, quale datur (ut aliis privilegiatis taceantur) omnibus Clericis, qui tempore Interdicti generalis illud servaverunt, ad hoc, ut cum silentio possint sepeliri in Loco sacro, text. clar. cap. Quid in te de Panis, & remissi.

206. Nihilominus tempore Interdicti localis generalis (fecus in personali, vel scilicet terra populus interdicto notetur; nam etiam tunc singulare personæ consentent interdicta, cap. si sententia de sententia excommunicati, in 6.) possint homines illius loci, qui personaliter interdicti non sunt, extra illum locum effervi, & alio loco non interdicto sepeliri, immo & ibidem interdicti vivi, cit. e. si sententia.

207. Infuper si quis sepultus fuerit extra locum sacrum tempore Interdicti, cessante Interdicto in locum sacram est transferendum, si id commode fieri potest; ut post Gloria in cap. A nobis 28, de sent. excommunicati. Forma notar. Navarrus cap. 27. Manual. num. 176. Quod si vero contingit, contra prohibitionem Juris aliquem interdictum sepelir in Loco sacro, non erit excludendum: quia hoc non habetur Jure statutum. Gloria cit. & Engel loc. cit. num. 96. Non obstat, quod locus sit dicendum de excommunicatis; quippe qui, in loco sacro sepulti, debent exhumari, cap. Sacris de sepulture.

Nam
huc

hac poena non est extendenda ad alium causum Jure non expressum: simulque Excommunicatione privat communione Fidelium, non vero Interdictum.

208. Queres, quid sit Cessatio a Divinis? Resp. cum commun. Cessatio a Divinis (que & Suspensio Organorum, id est, laudes Divinae dicitur) est Ecclesiastica prohibicio, ob quam Clerici celare debent in certo loco a Divinorum Officiorum celebratione, & Sacramentorum administratione; nisi quantum tam necessitas postulat.

209. Porro Cessatio a Divinis non debet indicari, nisi ob gravem injuriam Deo & Ecclesia illatum, ut injuriantes resipiscant, & quod deficiuntur, emendent: suntque in eis inductione plura observanda, & quam

DISTINCTIO III.

De Irregularitate.

QUESTIO I.

Quid, & quotuplex sit Irregularitas? ubi varia ipsam attinetur.

SUMMARIUM.

1. Irregularitas, unde sic dicitur.
 - (a) Ut dictum Dist. 1. n. 45.
2. Irregularitas, quid?
3. Divisio in Irregularitatem ex defectu, & ex defecitu.
4. Et quomodo ha differant?
5. Irregularitas non est Censura; Cur?
6. Violans Irregularitatem non est deno irregularis; fecus in Censura.
7. Irregularitas non incurritur, nisi Jure exprimatur.
8. Es non ab homine; sed solo Jure imponitur, & quo?
9. An omnes solo Jure Ecclesiastico constituta sint?

1. Quid irregularitas inter alias causas contrahitur ob violationem Censure Ecclesiastice, merito de ipsa tractatur post confutare jam explicata. Ceterum Irregularitatem non derivatur a Jure irregulari, quod significat aliquid inter regulam non concordantem; sive non secundum regulam

existens. Verum in proposito Irregularitas magis stricte sumitur, ac prout ipsa est una ex leptim Pensis Canonis, arcens hominem a se septeone, vel executione Ordinum: & dicitur Poena Canonica, falcem large sumendo nomen peccata. (a)

2. CONCL. Irregularitas est impedimentum Canonicum impediens susceptionem Ordinum Ecclesiasticorum, conormque administrationem. Ita in re communis. Ratio est: quia praincipius Irregularitatis effectus est impedit Ordinum susceptionem, aut susceptorum uitum. Ubi tamen est sciendum, quod ly Ordo in data definitione large sumatur, prout etiam primam Tomitranam includit: siquidem irregularis prohibetur primum quoque Tomitram suscipere. Adversum ultiorem, quamvis Irregularitas impedit susceptionem Ordinum, ac susceptorum uitum, non tamen ita impedit, ut si Ordo a viro baptizato in irregularitate constituto suscipiat, si nullus ac irrius: adhuc enim Ordo valide suscipitur, quamvis illicite. Similiter, si Sacerdos irregularis prestatum celebrare Missam, valide celebrabit, eti illicite.

3. CONCL. II. Irregularitas ut sic dividitur in Irregularitatem ex defectu, & in irregularitatem ex defecitu. Ita communis. Ratio est: quia irregularitas non alter dividitur, nisi proper causam, ob quam fertur;

8. CONCL. V. Irregularitas quandoque contrahitur ob aliquod delictum, quandoque vero fine pravio delicto ex mero defectu naturali, aut inculpabilis recte ea dividitur in irregularitatem ex delicto, & in Irregularitatem ex defectu ortam.

9. Porro inter has duas irregularitates est hoc notabilis differens, quod irregularitas orta ex defectu, impunita tollatur, subiecta defectu; irregularitas vero orta ex delicto semper maneat, donec legitime in ea delicto.

10. CONCL. III. Irregularitas non est censura Ecclesiastica, immo in pluribus differt ab ea. Ita Doctores unanimiter & pacet inductione. In primis enim irregularitas proprium est poena, sed potius inhabilitas quadam ad Ordines fulcipientes, vel exercendos & etenim poena proprie dicta supponit culpam, sed irregularitas quandoque contrahitur ex mero defectu naturali, absque ulla culpa. Et quamvis detur irregularitas orta ex delicto, seu qui in poenam delicti imponitur & ea yamen primario non imponitur per modum penale medicinalis, sed impedimenti Canonici; & contra censuram Ecclesiastica imponuntur ut poena medicinale.

11. Deinde violans censuram Ecclesiasticam administrando Sacramenta, vel celebrando, incurrit irregularitatem; si vero irregularis celebrans, vel administrans Sacramenta ante obtentam dispensationem, eti peccat mortificare, non tamen incurrit novam irregularitatem, prout ponit Navarus cap. 27. Manualis num. 194, cum aliis factum. Ratio est: quia prius Jure excommunicatus, non autem posterioris: atqui Irregularitas nunquam incurrit, nisi id Jure exprimitur; ut mox dicetur: ergo. Hinc sit.

12. CONCL. IV. Irregularitas non incurrit, nisi ea in Jure sit specialiter expressa. Ita Scotus q. dift. 7, q. 5, & clare defumitur ex cap. Is qui de sent. excommunicatis, in 6, ubi dicitur: *Licit in hoc temerario agere, irregularitas tamem (cum id non sit expressum in jure) laqueum non incurrit.* Quinimo ex hoc texu recte inferitur, quod defectus ille, ob quem irregularitas incurrit, debet esse specific nominatus in Jure, neque ab uno ad alium casum, ob similem vel maiorem rationem, extenso fieri possit; siquidem odiosa, & penalia, sunt restraining potius, non extendenda. Hinc Faginus eti & quis Presbyter, num. 5, de Cleric. excomm. inquit: *Qui dicit aliquem irregulararem debet dare causam juris,* & non omnino sensu significat illud.

13. CONCL. V. Irregularitas non ab homine per sententiam (id est, non per sententiam Judicis) sed solo Jure, & quidem Jure duntaxat universalis Pontificis, non auctem Episcopali, imponi possunt. Ita Layman lib. 1. tract. 5, pars. 5, cap. 1. n. 5, & alii. Ratio est: quia irregularitas principales imponunt per modum Canonici impedimenti, ob decentiam ac reverentiam sacra Altaris ministerio debitan: atqui convenit, ut talia sint perpetua, toxicique Ecclesie communia, scilicet & Altaris ministerium, eisque reverentia est communis Ecclesie universalis; ergo. Accedit, quod nullibet in Jure concilium sive Episcopalis, novas Irregularitatem constitutre, quamvis subditos transgrediores & contumaces possint punire poena Excommunicationis, Sumpensionis, & interdicti.

14. Ceterum non obslant, quod omnis irregularitas Jure duntaxat humano Ecclesiastico constituta sit, negari tamen potest, multas irregularitates Iura Ecclesiastico constitutae, ex Legi veteri, & naturali originem traxisse. Siquidem pereque, sive ob naturalem decentiam, sive ad exemplum veteris Legis Divine, atque occasione illius, sunt statuta: prout patet in irregularitate ex homicidio, seu defectu perfectae lenitatis proveniente, quam Ecclesia constituit, co quod David Rex fuit impeditus ab aedificatione Templi, ob multum fanguinem effundit, 2. Reg. cap. 7.

Q U A S T I O N E

De Irregularitatibus ex delicto provenientibus.

S U M M A R I U M .

10. Irregularitas ex delicto, oritur ex Baptismo reiterato. Secus est in Confirmatione.
11. Aut si Baptismus sub conditione reiteratur.
12. Oritur quoque ex violatione censure.
13. Dummido ministerium sit preparam Ordinis.
14. Quid, si peragantur ea, qua sunt jurisdictionis:
- (b) Ade dicta Dist. 2, n. 87.
15. Irregularitas oritur ex indebitam suscipiente Ordinum; idque varie.
16. Excommunicatione minor non sufficit ad irregularitatem inducendam &c.

17. Quid?

Q u o d. I. Quid, & quotuplex sit irregularitas &c.

513

17. Quid descendit per salutem, vel antelegitnam aratem &c.

18. Heretici, Schismatici, corumque factores &c. sive irregulares.

19. Crimina inuidencia infamiam juris, inducunt irregularitatem, ut ministerium, quod Clericus in Censura exerceat, sit proprium Ordinis; seu tale, ut ab alio, qui talem Ordinem non habet, exerceri non posse.

20. Quid si criminis illa sunt occulta?

21. Solvitur infamia.

22. Quid, si postea crimen illud sit publicum?

23. Ex homicidio occultioris Irregularitatis, & cur?

10. CONCL. I. Irregularitas ex delicto oritur in primis ob Baptismum tertio & scienter iteratum, tam ex parte rebaptizantis, quam rebaptizati. Ita Doctor noster 4. dift. 6. qu. 8. atque defumitur ex cap. Ex literarum de Apofatis &c. *Qui in qua libet 1. q. 7. & alibi.* Secus est dicendum de Sacramento Confirmationis, nam, ut notat Doctor Subtilis 4. dift. 7. q. 5, cum communiatur, euipmodi Irregularitatem non incurrit scienter reiterantes, vel iterato fuscientes Sacramentum Confirmationis: quia Irregularitas non incurrit, nisi in casibus a Jure expressis, *e. i. qui de sententia excomm. in 6, et quae proxime dictum num. 7.* Atqui nullius Jure repperitur expressa Irregularitas contra reiterantes Sacramentum Confirmationis: ergo.

11. Ade uterius cum Layman cap. 2. de Irregularitate n. 1, non contrari Irregularitatem, si rebaptizatio sit sub conditione: quamvis temere, & non praemissa debita inquisitione, utrum Baptismus antea fuerit collatus, id stat. Ratio est: quia leges penales intelligi debent cum effectu: qui autem baptismum sub conditione baptizat si baptizatus non est, ego te baptizo & is revera non baptizatus; quia apposita conditio de praeterito, aut presenti, si non subfit, semper annulat, & impedit actum: ergo. Et ob eandem causam, qui metu v.g. adactus, animo simulato exteriori rebaptizatur, non fit irregularis, cum non habeat animum baptizandi.

12. CONCL. II. Oritur insuper Irregularitas ex violatione Censura Ecclesiastica; si nimis ea immotus, actum aliquem Ordinis solemniter exercet. Ita habetur in Jure Canonico, tota tit. De Clerico excommunicato, deposito, vel interdicto ministrante, & alibi. Hinc Clericus fit irregularis, si exercitat actum proprium Ordinis constitutus in Excommunicatione majori, vel suscipiente ordinariis censentur hujusmodi ordinationes (non quidem quantum ad valorem Sacramenti, sed quantum ad executionem ordinis) nisi legitime cum aliquo fuerit dispensatio.

K tum.

rum. Si quidem dispensatio proprii habet locum respectu irregularitatis, non autem respectu Sulfeniorum, utpote que solet tolli per absolutionem, non per dispensationem: ac preinde hic non intervenient mera Sulfenio, ut quidam afferere videntur, sed etiam Irregularitas.

17. Porro qui Ordine sacro ordinatur ante legitimam attatem, vel extra tempus legitimum, aut abesse Litteris Dimissoribus; item, qui per salutem ordinatur, accipiendo videlicet maiorem Ordinem ante minorem, non est quidem irregularis (nisi enim ejusmodi irregularis reperitur in Jure expressa) bens tamen ipso jure sulfenus: si autem, antequam absolvatur a Sulfenione, ejusmodi Ordinem exercitat, sit irregularis. Navarrus loc. cit. num. 241. & 242. id ex variis textibus Juris probans: id. de Clerico per salutem promoto n. 1. & alii.

18. CONCL. IV. Etiam Hæretici, A-politate a Fide, Schismatizici, eorumque fautores ac receptatores (id est, qui favent Hæreticos, vel Schismatizicos formaliter sumptis, seu qua tales sunt) irregulares existunt. Ita habetur c. quindecim de Hæreticis in 6. & c. sacerdotum 1. quest. 7. cum concordantia: quamvis ad hanc Irregularitatem incurrandem requiri hæresis extrema, sive signo quadam exteriori sufficienter manifesta.

19. CONCL. V. Crimina inducentia Infamia juris etiam inducent Irregularitatem. Ita habetur c. Infames quaq. i. ubi, cum dictum fuerit, fures, sacrilegos, incestuosos, homicidas, perjuros, raptores, maleficos, adulteros, & alios ibidem enumeratos, de fine infamie sibi subdit textus: *Homines, inquam, nec ad factos gradus debent admitti.* Et merito: quia puros & immaculatos, non autem celestos quaque infamie, convenient in fortem Domini, & sacram e-
ius Ministerium cooptari.

20. Circa hoc tamen notandum, quod Clerici criminosi, atque delictorum de Jure Infamiam inducentiam sibi concessi, ante actam veram penitentiam non debent Ordines suscipere, aut in iam susceptis ministrare, v.g. celebrando Missam, non premilia Confessione Sacramentali, eo quod perdiderint sacramentum bona conscientiae, sive non abque noveno peccato mortali id facerent. Nihilominus, si ejusmodi crimina (excepto homicidio) int etiam occulta, tales post actam veram penitentiam prohiberi non debent, quo minus, si velint,

in suscepis Ordinis ministrant, aut ad superiores Ordines ascendunt; prout habetur c. Ex tenore, & cap. ult. de Temporibus Ordinationum, & tradit Pirching. ibidem num. 15. & seqq. ac Navarrus cap. 27. Manual. num. 248. & allii. Et hinc inferes generaliter, quod ob criminis occulta non incurritur. Irregularitas ratione Infamiae; quidquid nonnulli in contrarium dixerint, male (ut loquuntur Navarri) injicentes magnos seruicos Ecclesiasticis, qui ejusmodi crimina in occulto commiserunt.

21. Nec obstat, quod certi criminibus, utpata perjurio, incestus, adulterio, &c. infamia ipso jure annexa sit. Relp. enim, id procedere de talibus criminibus, quando publica sunt: fecus, quemadmodum illa sunt occulta. Nam quia Infamia conficit in diminutione bona fama, sicut hac fine publica rerum notitia comparari nequit, ita nec infamia incurri ob crimen mere occultum.

22. Quod si vero postea crimen publicum fiat, utpata per propriam Confessionem, vel alias legitimas probationes in judicio factas, statim abque alia Iudicis sententia oritur Infamia, utpote ipso iam jure statuta pro tali criminis; & sic exinde incurritur Irregularitatem. Unde Layman cap. 4. de Irregularitate. 8. art. quod commissio ejusmodi criminis, etiammodo occulto, contrahatur Infamia fundamentaliter, atque in radice; accedente autem eius publicatione efficiatur Infamia formaliter, inducens Irregularitatem ipso facto, donec abolita infamia legitime cum aliquo fuerit dispensatum.

23. Additur notanter num. 20, excepto homicidio. Ita enim, quantumvis sit occultum, inducit Irregularitatem, ut habetur c. cap. ult. de Temp. ordinat. juncto Concilio Trid. Sess. 24. de Regular. cap. 6. cum concordantia. Quamvis hoc non ratione contracta Infamia, hanc enim non patit crimen occultum, modo declarato; sed ex speciali Juris constitutione accidere videatur. Qua ratione partur in occulto violans Cenitrum Ecclesiasticum, aut scienter Baptismum reitans, Irregularitatem contrahit. Nam talibus delictis secundum le, ac praecisa infamia, Jus ipsum statuit Irregularitatem.

QUE-

QUESTIO III.

De Irregularitatibus ex defectu.

SUMMARIUM.

- 24. Irregularitas ex defectu varie contingit.
- 25. Ex defectu animi sunt irregularares Amennes.
- 26. Omnes infici.
- 27. Neophyti, & qui sim tales?
- 28. Ex defectu corporis, qui censeantur irregularares?
- 29. Quid de carente oculo, aut visu eius?
- 30. Presertim oculi sinistri?
- 31. Quid de Leproso, paralytico, phrenetico, &c.
- 32. Habeant sex digites, gibbo, & clando?
- 33. Ex defectu Natalium, quoniam irregularares
- 34. Illegitimes natus legitimatur per subsequentes Matrimonium parentum.
- 35. Quid, si illegitimi religiosi intrent?
- 36. Ex defectu etatis, &
- 37. Ex defectu libertatis oritur irregularitas, & in quibus?
- 38. Ex defectu Sacramenti etiam ea oritur.
- 39. Et cur?
- 40. Bigamia triplex, nimurum Vera,
- 41. Interpretativa, &
- 42. Similitudinaria, quid?
- 43. Non sit irregularis, qui cum pluribus fornicatur.
- 44. Cum Irregularitas duplex sit, una ex delicto, altera ex defectu; explicata priori, multipliciter titulo provenientes; pergundam ad Irregularitatem ex defectu, quoniam multipliciter concurrit. Nam ipso provenit I. Ex defectu animi. II. Ex defectu corporis. III. Ex defectu Natalium. IV. Ex defectu etatis, & libertatis. V. Ex defectu Sacramenti, five ex Bigamia. Et tandem VI. Ex defectu tentantis: id est, ex homicidio, etiam licite patrato, de quo quaq. seqq. Nunc priores Irregularitates ex defectu provenientes prosequendo, si
- 25. CONCL. I. Ex defectu animi censetur vel maxime irregularares, qui peccatis carent, sive rationibus, quales sunt amientes. Et hi non solum Jure humano sunt irregularares, sed etiam Jure Divino ac naturali sunt inepiti ad suscipiendos Ordines; Quamvis recipiant Charakterem, si ordinantur. Idem fit in infantibus.
- 26. Insuper defectus omnimodo scientiae

facit hominem irregulararem. Si quidem naturale lumen dicatur, non esse admittendos ad aliquod munus eos, qui neque illud munus exercere. Interim haec Irregularitas de se, & ab aliis dispensatione tollitur sublatam causam, seu ignorantia per acquitatum debitam scientiam.

27. Rursum Neophyti sunt irregularares. arg. can. 1. dif. 28. Idque ne in superbiam latit, incitamus in laudem diaboli, ut monet Apostolus 1. Timoth. 3. Dicitur autem Neophyti, qui ex lege Judaica, Machometica vel Ethnica nuper conversus ad fidem Christianam, suscipit Baptismum in etate adulata.

28. CONCL. II. Corpore viciati, qui videlicet non possunt absolute obire Ordinis ministeria, vel non sine aliorum horrore, sunt irregularares. Ita desumitur ex. Illetratis, dif. 36. & c. Presbyterum de Clerico agorantur; cum concordantia. Unde Irregularis est, cui brachium, vel manus deest, aut redditus ex manca. Item qui caret digitis dexteræ manus, quibus formatur signum Crucis; aut si dentat pollex.

29. Insuper censetur irregularis, cui oculus eruitur, ut dicitur c. Ex Evangelica, dif. 55. ibi: Nam illi, cui eruitur oculus, non possunt secundum Canones, Sacerdotis iuris concedi: siquidem hujusmodi carentia organi oculi, notabiliter parit deformitatem. Secus est dicendum de eo, qui caret solo lumine, aut visu dextri oculi, modo habeat utrumque oculum integrum: vel qui haberet visum ac intuitum brevem, aut non videt sine perceptibili: quia hujusmodi vitium non inducit notabilem deformitatem.

30. Utrum autem, qui caret visu oculi sinistri, quem Stylos Romanus oculum Canonem appellat, eo quod necesse sit videre eo, ut quis Canonem Missæ sine indecora & nimia faciei conversione legere posset, sit irregularis, variant Doctores. Nam talis a quibusdam absolute censetur irregularis: alii tamen id limitandum astimant, si abque notabiliter deformitate sive indecencia canonem legere nequeat, aut defectus ille cum alia gravi infiditate faciat, seu oculorum, si conjunctus; prout notat Navarrus c. 27. Manual. n. 199. & Barbosa part. 3. de offic. & person. Episc. alleq. 42. n. 31. cum pluribus aliis, quos citat. In dubio autem standum erit iudicium Ordinarium.

31. Insuper hoc capite irregularis est leprosus, paralyticus, phreneticus, arreptus, morbo caduco laborans. Veruntamen

EKK. 2. fatales

gularitas ex delicto. Quando autem contrahitur Irregularitas ex homicidio, aut mutilatione iusta, qualis sit a Judice Reum ob delicta condemnante, alisque Iustitiae Ministeris in causa sanguinis ministeriis, vel militibus, in bello justo occidentibus, tunc ea dicitur, Irregularitas ex defectu perfecta leviora.

45. Porro causa, cui SS. Canones hanc Irregularitatem statuerunt, est haec: quia indecent videntur, ut qui alienum sanguinem fuderit, Christi misericordi, proprium Sanguinem pro nobis effundentes, perfonam in Altari repræsentent, ac ejus nomine Holtiam immaculatam & incruentam Deo Patri offerat. Unde et in veteri Legi DEUS noluit fibi ædificari Templum a Rege Davide, eo quod multum sanguinem judicet, non obstante, quod id factum fuerit in bello iusto, similique David ceteroque exierit sanctissimus, ac Vir secundum cor Dei: His prænotatis, & agendo prius de homicidio iusto, sit.

46. CONCL. I. Clericus autem quicunque aliis homo baptizatus, injulue mutilians, vel occidens hominem, securum effectu, est irregularis. Ita habetur expressum in Jure Canonico, roti tit. de Homicidio, cum concordantia, estque communis.

47. Dicitur notanter, Homo baptizatus. Quia ad incurrandam irregularitatem requiriatur inter alia, ut occidens, aut mutilians, sit baptizatus; nam iura loquuntur tantum de mutiliantibus, & occidientibus post suscep- tum Baptismum cap. si quis viduam diff. 50. & cap. si quis post Baptismum diff. 51. Accedit ratio: quia Infautes, seu necum baptizati, Constitutionibus Canonicos non ar- gantur, & Gundamus de Divortiis.

47. Additur autem, secundum effectu. Quia ad incurrandam irregularitatem non sufficit sola intentio mutiliandi vel occidendi, sed requiritur actualis occidio vel mutiliatio hominis infidelis, five fidelis, excommunicatus, banniti, aut alterius hominis: nam Iura hinc loquuntur generaliter, illinc vero sunt acceptienda cum effectu. Ceterum dicta procedunt, five iusmodi occidio aut mutiliatio publica fuerit, five occulta cap. ult. de Temporibus ordinat. & alibi. Hinc etiam sit irregularis, qui procurat abortum foetus animali anima rationali (secus si animalis non sit) c. scius de Homicidio. (c)

49. Quereres: quid in proposito intelligatur per mutilationem? Resp. Per mutilationem,

nem intelligitur committere aliquis mem- bri abscissio. Unde non sufficit ad irregularitatem, si quis tantum vulneraverit Pro- ximum, aut eidem membrum reddiderit iniuste; ut si quis excecerit hominem solo viu privando, non autem oculum crua- endo: quia non est mutilatio.

50. Infuper per Membrum intelligi debet corporis pars aliqua principalis, peculiarem in corpore functionem habens: ut manus, pes, oculus, auris, ac huiusmodi. Hinc interiunt Doctores, cum non fieri irregulari- rem, qui in rixa praecidit alteri digitum, unguis, barbam, capillis, aut excutit dentem, vel huiusmodi: quia talia non sunt pro- prie membra, & digitus v.g. est tantum pars & officium membra. Covarvias part. 3. Clem. si furioso n. 8. Barbola part. 2. de off. & postf. Epis. allig. 42. n. 11. & alli.

51. CONCL. II. Etiam incurrit irregularitatem, quicunque injustam occisionem vel mutilationem hominis mandat, aut ad illum favorem vel auxilium praefat, dummodo effectus actualiter fuerit subficiens. Ita communis: & habetur e. si quis viduam, diff. 50. &c. sicut dignum, de Homicidio & alibi. Nam facientes & consentientes par- posse constringit.

52. Inferetur proinde, quod quando plu- res communis consilio aliquem aggrediuuntur, omnes sicut irregularis, eti unicus occidat, vel mutiliat: quia praebent auxilium, atque moralem influxum ad occisionem, vel se- animando, vel impediendo, ne alter se de- fendere possit, aut aliter cooperando. Di- citur notanter: quando plures communis con- silio &c. Nam si extra commune consilium, aut consensum, plures infixerint alteri vul- nera, solus illi sit irregularis, quem con- stat infixisse vulnus lethale. Si tamen di- scerni nequeat, ex cuiusvis alter occubue- rit, omnes debent se gerere, tanquam ir- regulares s. signis, & de homicidio.

53. CONCL. III. Quamvis ab homicidio merito causale, ac fortuitum, non in- curratur Irregularitas, si tamen illud fuerit indirekte saltum, aut in causa voluntarium, Irregularitas contrahitur. Ita Doctores pa- sim, proper textus Juris satis claros. Et quidem prior pars habetur expreſſe cap. 9. & 12. ac seqq. de Homicidio. Sic quippe, ut ibi- den dicunt, irregularis non est, nisi regum lascivientem frano coeavit, aut ipsum calcaribus stimulavit, unde equus excuso fessore profugiens, in via occidit infanum. Similiter non incurrit irregularitatem, qui-

qui ex alto dejectis lignum, prius sollicito circumspexit, an nemō inferius adficeret, si- que neminem videns, lignum projectit, & piecum fortuito ibi exsistentem, neque ante- visa vistum, interficit. Accedit Clem. un. de Homicidio, ubi dicitur: Si furiosus, aut in- fans, seu dormiens hominem mutiliat, vel occi- dat, nullam ex his irregularitatem incurrit: quia nempe tale homicidium non est voluntarum, sed potius casuale ac fortuitum.

54. Altera parte habetur ex c. Presbyterum &c. Contingentibus, de Homicidio. ubi dicitur, quod homicidium impetrator ei, si que fiat irregularis, qui dedit operam rei licita, vel illicite, si non adhibuit omnem diligentiam, quam debuit, ne sequeretur occidio hominis: sic enim homicidium censetur saltem indicre voluntarium. Similiter e. De exter. eod. dicitur, quod dans causa homicidio, fuit irregularis: qualia erant ali- bi habentur.

55. Circa hunc tamen notabiliter distin- gunt Layman lib. 3. tract. 3. part. 3. c. 10. 24. post alios, docens, quod si quis dedit operam rei licita, ac per se honesta, sed debitum non adhibuit diligentiam, ne mortis vel mutilatio homini sequeratur, requiratur culpa lata, atque mortalis, ad contra- hendum Irregularitatem ex tali homicidio, vel mutilatione solum indicre voluntaria. Sic v.g. Medicus, aut Chyrurgus, vo- lens sanare infirmum, si ipsum per imperi- um aut incuriam interficiat, non sit irregu- laris, nisi huiusmodi culpa fuerit lata, atque peccatum mortale. Idem dicendum de In- firmario, qui infirmum Charitatis gratia in lectulo movet, ut ei cibum ministrat, aut quietus cubet: nam si non fit irregularis, eti- morte paululum accelerata videatur.

56. E contra vero, si quis dedit operam rei illicite, siveque ob nos adhibuit debi- tam diligentiam, homicidii, vel falsam mutilationis causa extitit, videatur suffi- ciere culpa venialis ad Irregularitatem contra- hendum. Exemplum habetur in Clerico venatore cervorum, aut aporum, si ip- pos jaculando, non omnem adhibuit dilig- entiam, ne homicidium sequatur; nam Clericus venatio est specialiter interdicta, cap. 1. & 2. de Cleric. venat. Idem dicendum de Clerico impudicte jacante, vel saltante cum muliere gravida, unde abortus prolis animalis contingit; prout refertur casus c. scius de Homicidio, & amplius c. Prelatis, ed. m. 6. Quia (ut dicitur ibidem) Alioquin da- retur plerisque malefactoribus materia cruci- andi eisdem (Clericos) aut ipsorum bona libere depravandi.

57. Insuperatus Layman post Sotum, videt serupulum aliquis Confessari, qui reum ad supplicium comitatus, quod alium, in quo vobebatur, pupigisset, irregulari- rem se estimabat, quasi mortem hominis

accelerasset. Idem est si Confessarius hortetur Reum, ut in via procedat; nam parum pro nihil reputatur. Secus foret, si cooperatio, vel acceleratio mortis notabiliter facta sit; nam tunc fatentur omnes, contrahi Irregularitatem.

61. CONC. L.V. Quicunque in bello offensivo iusto hominem propriis manibus militant, vel occidunt, sunt irregulares. Ita communis, &c. habetur cap. Petitione de Homicidio, &c. Quicunque, ac seqq. 23. q. 8. Et enim Clerici possunt hortari ad pugnandum in bello iusto, propria tamen persona pugnare non debet, cap. Ex multis \$ fin. de alibi.

62. Dicitur notanter, in bello offensivo: nam quid juris sit de pugnabimis in bello mere defensivo, dicitur num. 66. Et additur, iusto hominem propriis manibus &c. Si quidem in bello iniusto, quicunque auxilium aliquod attulerint, quamvis propriis manibus neminem occiderint, nec mutilaverint, fecerunt unius hominis mutilatione, aut occidente, sunt omnes irregulares, arg. c. Sicut de Homicidio. E contra in bello offensivo iusto illi duntaxat redemptori irregulares, qui propria manu occidunt, vel mutilant, non vero ali, v.g. horantes ad pugnam. Confessari, vel praebentes arma, sive subfusione: cum hoc non exprimitur in Jure. Herincky dist. 6. de Censuris n. 148.

64. CONCL. VI. Qui ob necessariam vitam, vel corporis sui defensionem, hominem mutilat, vel fidelit, Irregularitatem non incurrit. Ista habetur Clem. nn. de Homicidio, ibi: Nullam irregularitatem incurrit, qui mortem alter vitare non valens, suum occidit, vel mulcet in se. Accedit ratio: quia Irregularitas non incurrit, nisi ex homicidio spontaneo: atque illud, quod ad necessariam suam defensionem sit, non omnino sponte, sed cogente Legis naturalis necessitate perpetratur; ergo.

65. Dicitur notanter, qui ob necessariam vitam, vel corporis defensionem. Nam si quis modicramen inculpatam tutela exercet, certum est, eum incurire Irregularitatem: igitur quod mortem alter evadere potuerit. Deinde si quis furem, aut alium iniquum aggressorem occidat, vel mutilet, ob defensionem rerum suarum, etiam talis contrahit irregularitatem: prout nota: Glosa cap. 2. v. Non deponatur de Homicidio. & Abbas ibid. n. 4. Navarrus c. 27. Manual. n. 213. alienus, Glosam illam ferre ab omnibus receperat, ac fide disputat Covarruvias part. 3.

Clem. \$ furiosus §. nn. 6. id probans ex art. 3. & c. Suscipimus, sed si quis communior Doctorum, nonnullis tamen exceptis, Ratio est: quia ad Irregularitatem ex defectu perfecte lenitatis non requiritur culpa, sed sufficit sponte hominis occiso, vel mutilatio. Accedit, quod SS. Canones excipiant solumente calum, si quis mortem alter vitare non valens, suum occidit, vel mutilat inavolorem: atque talis non fit in pericolo vita, sed duntaxat bonorum iustorum: ergo de Jure non excipitur ab Irregularitate ob perpetratum homicidium.

Additur nihilominus, nemnullis tamen exceptis. Quia non defunt Doctores, volentes, quod Irregularitas ex defectu lenitatis incurrit tantummodo ex homicidio publica auctoritate facta, & cooperatione ad illud: & contra vero ex homicidio privato contrahatur solum Irregularitas ex delito; ap: proinde, ubi homicidium privatum est inculpabile, & sine delicto, non oritur Irregularitas, cum hac nullo Jure expresa reperiatur, ut probare conatur ex solutione textuum Juris in contrarium allegatorum. Ex quo concludunt, homicidium factum ad confessariam defensionem bonorum temporaliū magni momentū, non inducit Irregularitatem, hoc ipso, quod fiat absque omni delicto: cum res suas defendere, & vires vi repellere, culibet a natura fieri permisum, leg. 1. s. vñ vi. De iuri armis. & cap. Olim causam 12. de Refusis, foliis, cum similibus: prout tenet Suarez dist. 46. de Censuris scđ. 2. num. 4. Fulliculus tract. 20. num. 150. & seqq. Lefebvris lib. 2. de jib. & jur. cap. 9. subl. 11. num. 73. Castro Palao aij. 6. de Censur. punc. 1. s. 8. nn. 7. Alfonso de Castro, Petrus Navarrus, Cominch, & ali ab ipsis citati.

Vero a priori sententia, quam etiam posteriores Authores, ac praefixum Fulliculus & Suarez, fatentur esse communem, non videtur recedendum. Tum quia Jus inter homicidium publica, vel privata auctoritate factum, quantum ad incurrandam Irregularitatem, nullis distinguunt: quinimo si hæc distinctio aliquando a Jure fuisse intenta, & approbata, superflus postmodum laboraret Concilium Generale Vienense, relatum est. Clem. nn. de Homicidio, dum præter homicidium mere cautele (quod jam exceptum fuerat cap. Hi, que arbores dist. 50. & cap. Dilectus cum seqq. de Homicidio). Specificavit alios calus particulares, in quibus ex occidente, vel mutilatione hominis non incurrit.

si vult dist. 30. & c. Convenientior 23. q. 8. cum concordantius.

QUESTIO V.

Quis possit dispensare in Irregularitatibus?

SUMMARIUM.

- 68 Irregularitas tollitur per dispensationem.
- 69 Casu ejus perdurante.
- 70 Papa dispensat in omni irregularitate.
- 71 Episcopi, in quibus irregularitatibus dispensant.
- 72 Quid de Capitulo, Sede vacante?
- 73 Prelati Regularis, in qua irregularitate dispensent cum suis Subditis?
- 74 Quia de Superioribus Localibus?
- 75 Limitatio premissorum.
- 76 Forma dispensandi super irregularitatem.
- 77 Ad quem debet dirigere supplica pro imprimanda dispensatione circa Irregularitatem?

65. Notandum, quod Irregularitas tollatur per dispensationem, non autem per abolitionem, prout tenet communis Doctorum. Siquidem absolutio est actus iustitiae, in quo terminatur causa, & iudicium: dispensatio autem est prout exceptio quendam a lege committit: Atque Irregularitas est mera inhabilitas ad Ordines tum iucipiendo, tum exercendo, & contrahendo quandoque absque illo delicto: & consequenter in eam proprie cadit dispensatio, non autem absolutio.

66. CONCL. VII. Tandem, si quis in bello mere defensivo, ad Patriam a violentia hostium agressionem liberandam, ex obligatione Chartarum, aut Pictatis pugnet, hoceque mera defensionis causa mutilet, vel occidat, non incurrit Irregularitatem. Item Pirhing, tit. de Homicidio, num. 115. Herincky cit. n. 149. Suarez, & ali. Ratio est: Tum quia bonum commune est praestantius privato. Tum quia in tali casu etiam propria vita periclitatur: simulque vim vi repellere, omnium Jura permituntur.

67. Ceterum loquendo de Clericis, Doctores admittunt hoc duntaxat in causis inevitabilis necessitate, & quando per folos Laicos Ecclesia, vel Patria, sufficiente defensione potuerit. Aliquin autem Clericis pugnariet contra inimicos Nomini Christi, si quendam interficiat, censetur Irregularis, c. Petitione de Homicidio. Nam speculator Clericis officium eos reddit tabularis ad pugnandum, ut dicitur cap. Ex multis \$ fin. de Voto, puncto c. Clerici, & seqq. 23. q. 8. Et arma Clericorum sunt lacrymae, arg. c.

68. Et hoc insuper intelligendum est, causa Irregularitatis perdurante: aliquon enim censante causa Irregularitatis ex defectu, censat etiam per se ipsam Irregularitatis, neque opus est alia dispensatione. Sic, qui est Irregularis ex defectu legitime attatus, litteraturae, aut infinitatis, adveniente legitima attate, vel scientia, aut censante infinitate sua, potest ordinari, aut Ordines sufficiens exercere, absque ultra alia dispensatione. Hoc præmetato, sic.

70. CONCL. I. Summus Pontifex habet potestatem ordinariam, & universalem, dispensandi in omni Irregularitate. Ita omnes Doctores Catholici. Ratio est quia omnis Irregularitas est de Jure duntaxat humano Ecclesiastico; atque Papa de plenitudine potestatis

ha-

522 Tract. XIII. De Censuris, ac Irregularitate &c. Dist. III.

habet facultatem dispensandi supra omne Jus Ecclesiasticum arg. cap. Propositus de confessione Prebenda ibi: Qui secundum plenitudinem potestatis, de jure possimus supra Jus dispensare; ergo.

71. CONCL. II. Episcopi possunt dispensare in omnibus irregularitatibus ex delicto occulorum provenientibus, excepta ea, que oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad Forum contentiosum. Ita novissime eidem concessum est in Concilio Trident. s. 24. de reformat. cap. 6. ubi dicitur: *Licet Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, que oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad Forum contentiosum, dispensare.* Et hanc quidem facultatem dispensandi, cum sit defecto jure ordinario annexa munera Episcopali, posse Episcopum committere alteri, recte obleravant Doctores.

72. Addit Barbo a in *Collectaneis ad cit. locum Concilii Trident.* num. 4. citans plures alios Autores, etiam Capitulum Sede vacante habere prefatam facultatem dispensandi, a Concilio Trident. loc. cit. concilium Episcopis.

73. CONCL. III. Prelati Regulares possunt cum suis Subditis, ex specialibus privilegiis, dispensare in omni ferme irregularitate: excepta illa, que orta est ex homicidio voluntario, bigamia, & mutilatione. Ita Generalibus, & Provincialibus Ordinum Mendicantium, & Communicantium in privilegiis eorum, concessisse Sextum IV. referunt in *Compendio Priviliegiorum Fratrum Minorum* p. Dispensatio. num. 9. & 12. ac tradit Herinex disp. 6. de *Congr. Ecclesiasticis* numer. 192. &c alii.

74. Bandem facultatem dictum Sextus IV. concessit etiam Prioribus conventualibus Ordinis Prædicatorum, & eorum Vicariis: prout haberunt in Bulla *Regiminis universalis* §. 4. (ac referunt Tom. 1. *Bulliar. Romani*, Confess. 7. dicti Pontificis) & vulgo *Mare Magnum Prædicatorum* appellatur. Unde mentio inferunt Autores, quod etiam Prelati, seu Superiores Locales Regularium, communicationes Priviliegiorum habent: prout eorum vicem gerentes, possint cum suis Subditis, etiam hospitibus ac Novitiis, dispensare in irregularitatibus, ut supra; dummodo haec per Regulam, Statuta, vel alias, non sint specialiter reservatae Prelato superiori. Bernard. Sannig. tom.

3. Theolog. Script. Tract. De Censuris dis. quaq. ult. Pelizzarius tom. 2. Manual. Praelator. Tract. 9. exp. 13. n. 102. & rurius num. 136. ubi hoc docet de irregularitate proveniente ex eo, quod quis Censura Ecclesiastica irretitus celebraverit Divina s & alii Canonista Regulares passim.

75. Additur in data Conclusione nocenter, in omni ferme irregularitate, excepta illa, qua Eccl. Nam imprimis irregularitas contracta ratione homicidii voluntarii, bigamia, & mutilationis membrorum, expresse excipiatur a Sexto IV. tom. loc. cit. tum in alia Bulla, *Regiminis universalis* (idem relata tom. 1. *Bulliar. Rom. Confit.* 6. dict. Pontificis, & *Mare Magnum FF. Minorum* nuncupata) in qua Generali, ac Provincialibus Ministris ejusdem Ordinis FF. Minorum, spolumque Vicariis pro tempore existentibus, supradictam facultatem dispensandi cum suis Subditis concessit. Deinde hinc excipi debet irregularitas ex defectu animi proveiens: ut si quis amens, furiosus, aut patiens defectum necessaria scientie: item ea, que oritur ex defectu corporis, etatis, aut hujusmodi. Nam in talibus, quādū durant ejusmodi defectus, non posse dispensare Prelatos Regulares, est certum, ac extra controveriam. Idem respectu Prelatorum Loculium dicendum de illis irregularitatibus, quarum dispensatio expresse referata fuit Prelato superiori.

76. Pro fine hujus Questionis sciendum, quod pro imperienda dispensatione super irregularitatibus, nulla sit praescripta certa forma verborum, sed sufficiat quecumque dummodo significet, irregularitatem auferri. Communiter autem uirgipatris ista forma: *Dispensamus super irregularitate, quam contraxisti ob celebrationem Divinorum in statu excommunicationis*, v. g. aut ob hanc, vel illam causam (exprimendo hujusmodi causam). Quod, si dubium sit, si quis irregularitatem incurrit, additur: *Si forte eam incurrit.*

77. Quares adhuc finaliter, ad quem nam supplicia dirigiri debet, si petatur dispensatio ab irregularitate ob homicidium: five ex delicto, five ex defectu provenientem? Ante Ref. Nota I. ex dictis, circa irregularitatem ratione homicidii, five ex delicto, five ex defectu provenientem, non posse dispensare Episcopos, aut Prelatos Regulares.

Nota II. Delictum homicidii posse esse pu-

Quaest. V. Quis possit dispensare in Irregularitatibus. 523

blicum, vel occulatum: ubi occulatum hic dicitur illud, quod a nemine, vel a tam paucis fecitur, ut neque sit famosum, neque manifestum, neque notorium facti, vel Juris. H. N.

Ref. I. Si delictum hoc sit adhuc occulatum, potest circa irregularitatem dispensare sacra Penitentiaria, five ea dispensatio petatur quoad Ordines recipiendos, five quadam similitudine exercitando, modo præter delictum occulatum adit valde gravis causa dispensandi, & Orator absque scandalo & periculo manifestandi alias

delicta a promotione ad Ordines, vel ab exercitu corum abstinere nequeat. Ita noster Tiburtius Navarrus, Innocentius VI. Penitentiarium in sua Mandatione ad Praxim.

Ref. II. Si delictum sit publicum, aut irregularitas proveniat ex defectu, recurreret ad Datariam, arque ibidem debet dari certa Taxa pecuniaria pro qualitate, & gravitate delicti aut defectus &c. ubi inalter adverte; quod dispensatus ad Ordines, non illico exinde censetur dispensatus quoad Beneficium.

